

je postal povod pristranih izrazov simpatije, ki jo goji češki narod do bratskega naroda jugoslovenskega. Ze pri svojem nastopu je bil zbor pozdravljen z dolgo trajajočim aplavzom, njegova izvajanja je bilo zasledovano z največjo pazljivostjo in poplačano s pristranimi sprejemi. Njih nivo, kar se tiče reprodukcije strani, odgovarja približno sposobnosti naših dobrih pevskih društev, nikakor pa ne sposobnosti vzornih učiteljskih udruženj, kar pa je povsem opravičljivo z dejstvom, da je to pred kratkim organizirani korpus, ki pod vodstvom svojega sposobnega in finega vodje, prof. Srečka Kumara, še ni mogel popolnoma razviti vseh bogatih zmožnosti. Spored je jasno poudarjal oni del jugoslovenske zborovske tvorbe, ki se naslanja na ljudsko pesem, bodisi da se zadovoljuje z nje harmonično uredbo ali pa, da prehaja od ljudskega materiala k višjim, idealističnim tvorbam. Gotovo, da je bilo to pravilno, kakor z ozirom na propagandne cilje turneje, tako tudi za splošne pogoje korpusa. Po prvi točki drugega dela sporeda so pozdravili drage goste župan Tomeš za mesto Brno, ravn. Stejskalova za Zbor morav. učiteljev, ravn. Tauber v imenu Pev. združ. morav. učiteljev, ravn. Zapletal za pevski zbor Opus in govornik jugoslovenske akademске brnske mladine in jim oddali cvetlične darove.

České Slovo. — Praha — 2. april 1930.

Pevski zbor udruženja jugoslovenskega učiteljstva.

Imamo zopet obisk velike umetniške korporacije iz bratske Jugoslavije, dosedaj pri nas neznani pevski zbor, ustanovljeni pri ljubljanski sekciji Udruženja jugoslovenskega učiteljstva, torej slovenska tvorba in poleg tega še stanovska, ki je slična našim učiteljskim pevskim udruženjem. Razlika, ki je bolj notranja, je le ta, da je ljubljanski učiteljski zbor mešan, medtem ko stoji pri nas učiteljski moški in ženski zbori samostojno eden poleg drugega. Obisk je namenjen vsem našim deželam in celi vrsti mest, zunanji njen pomen pa je počastitev našega prezidenta republike k njegovemu jubileju kot najlepši izraz političnega in kulturnega prijateljstva. S tem je tudi predvsem določeno naše splošno razmerje do tako bližnjih gostov, dobrodošli so nam pa nič manj ljubo tudi kot umetniški obisk, ker nam prinašajo kos svoje glasbene narodne kulture in v njej tudi za nas važno enoto mednarodnega razvoja, predvsem slovenskega. Vzemni stiki in poznanja so tu najboljša pot za gradbo višje duhovne združitve, v kateri je treba ravno v družini slovanskih narodov še mnogo, mnogo...

Praki program turneje pomenja seveda vrhunec cele turneje in se je zaradi tega tudi razvil v celo vrsto krasnih in jasnih manifestacijskih izrazov in akcij, v katerih tvori koncertni nastop sam samo en del, dasi po svoji podlagi najvažnejši. Pevski produkciji je priredil zbor v Pragi dve, prvo v nedeljo dopoldne v vinohradškem gledišču za šolsko mladino, glavni koncert pa v ponedeljek v Smetanovi dvorani. Oba sporeda sta se lepo spopolnjevala in sta nudila razsežno sliko o današnji glasbeni slovanski tvorbi pa tudi o nivoju in slogu njenega domačega gojenja. Glavno težišče je bilo čisto pravilno polagano na ljudsko glasbo, pesmi in pevske plese, s katerih prireditvami za zborovsko koncertno reprodukcijo se bavijo prvaki slovenskih skladateljev z neumorno gorečnostjo in dosegaajo tu izredne umetnosti in originalnosti. Večina so pisane te prireditve za mešan zbor, gotovo tudi v tem po, zgledu skupnega ljudskega petja, deloma tudi za ženski zbor, medtem ko so pesemski moški zbori bolj redki. To pa vodi tudi v umetni kompoziciji na lastni invenciji, ki se pa vselej naslanja na ljudski ton, k temu da prevladujejo opisani

tipi zborove zasedbe. Izmenjala se je cela vrsta skladateljev, njim na čelu pristno narodni Emil Adamič in modernejši Lajovic, kot reprezentant starejše plasti današnje slovenske skladateljske občine, potem iz generacije iz leta 1890. Janko Ravnik. V. Zganec, M. Kogoj in v Pragi izza časa svojih študij tudi osebno znani Stolcer-Slavenski, končno iz najmlajših Fr. Dugana ml., ki pa je hrvatskega rodu, enako tudi Zlatko Grgoševic in Boris Pečić. Pa tudi srbska glasbena struja je zastopana. Njen klasični predstavnik je dandanes največji umetniški propagator srbske ljudske pesmi Stevan Mokranjac. Spored se torej ni omejil le na slovenske skladatelje, temveč je zajel vso jugoslovensko oblast, katere posamezne veje se sedaj kulturno vedno bolj in bolj prepletajo. Skladb je bilo posebno ob glavnem koncertu izvajanih toliko in v tako pestrem sestavu, da na tem mestu ni mogoče posameznih natančneje ocenjevati. Skupni nivo pa tudi čisto kompozicijski je z našega splošnega vidika vzeto izvanredno visok, prikazuje celo najmodernejšo harmonsko potezo, fino polifonsko delo pa tudi ostro iznajdljivost karakterizacijskih in zvokotikarskih sredstev, tako da vsaka še tako drobna skladba ali priredba (uredba, harmonizacija) s kako mičnostjo glasbeno prevzame.

Po strani izvajanja se je pokazala muzikalnost in pevnost slovenskega naroda, ki je pri nas in drugod že davno priznana in izkazana, predvsem s sijajno umetnostjo slavne ljubljanske Glasbene Maticice, ta muzikalnost se je pokazala tudi pri tej novejši organizaciji v najprijetnejši luči. Imajo krasen, od prirode dan glasovni material, predvsem pri damah, katerih soprani so odlični po svoji lahkości, čistim in jasnem zvoku, alti pa zopet po polnosti tudi v najnižjih legah. Brzi tehnični prehodi v skladbah hitrega tempa in veselih razpoloženj je nekaj, kar se ne da imitirati. Med soprani je nastopila tudi solistinja Anica Meze, ki je obdarjena s krasnim materialom, ki z lahkoto stopa do največjih višin in se jasno loči od ostale zborove mase. Vsa vzgoja zboru, ki obstoja šele malo let in katerega današnji umetniški nivo je delo umetnika, čegar ime je v tesni zvezi z jugoslovenskim pevskim svetom in je prodrlo nad vse uspešno celo v osredje, ki je tako izbrano in kritično kot so mednarodni festivali za moderno glasbo (v Frankfurtu 1927.). To je profesor zagrebške glasbene akademije Srečko Kumar, specialist vokalnega dirigentstva v Jugoslaviji in priznani organizator tamošnjih pevskih institucij, ki danes koncentriira svoje sposobnosti ravno na ta ljubljanski zbor. V njegovih rokah se bo zbor gotovo kmalu povzpela na višino virtuoznega koncertnega zboru, ki bo lahko jugoslovenski glasbi pridobil svetovno priznanje. Za sedaj se lahko veseli uspehov, kakršne si je pridobil pri nas, kjer so zahteve zborovega petja posebno visoke. Pristrani sprejem od mnogobrojnega občinstva in druge pazljivosti, tako tudi venci, darovani od mesta Prage, čl. jugosl. lige v Pragi, pevs. udruž. praških učiteljev in Vinohradskega Hlahola, ostanejo dragim gostom radosten spomin in dokaz uspeha njih prizadevanja. H. D.

Venkov. — Praha. — 2. april 1930.

Jugoslovenski učiteljski zbor iz Ljubljane.

Pevski zbor udruženja jugoslovenskega učiteljstva iz Ljubljane je priredil proslavni koncert v Smetanovi dvorani, pri katerem je kot pozdrav Jugoslavije k osemdesetletnici g. prezidenta republike izvajal vrsto zborovih skladb jugoslovenskih skladateljev, ki so pokazale zborovsko kompozicijo južnih Slovanov v najboljši luči. Ljudski značaj daje tem skladbam takoj na prvi mah izčeliran značaj, ki nam je blizu po svoji čustveni melodioznosti, ki se v okroglih linijah razvija na posameznih vokalnih tekstih, pa

tudi po svoji harmonski osnovi, na katere mestoma vpliva cerkvena tonalnost. Tudi druge poteze južnega značaja, kot n. pr. temperament, stopajo tu v ospredje. V kompozicijski tehniki se avtorji držijo najbolj harmonije, znajo pa tudi v polifoniji povedati mnogo mičnega in ostancje pri tem na zdravi osnovi brez spekulacij. Zborovsko tehniko in nje zahteve obvladajo ti avtorji dovršeno. — Od dolge vrste skladateljev, katere smo slišali, imenujemo Fr. Dugana ml., kot enega tistih, ki zajemajo iz ljudske glasbe pa cerkvenih harmonij. Tretja izmed njegovih Jurjevskih dosega zaradi neprisliljene in proste melodike res neposreden učinek. Tudi Zl. Grgoševič v ciklu: Okolo žnjačkov jvenca obdrži ljudski značaj svoje teme, in občudovanja vredno je, kakšno izrazitost zna podati samostojni liniji enega glasu, ki nastopa brez spremljave ostalih glasov. Svatovske pesmi mladega avtorja B. Papandopula so znane za sopranski solo in mešan zbor. Skladatelj tu zelo učinkovito izrablja solističen glas, katerega vodi v bogatih koloraturah, kakor tudi različne ljudske elemente, od katerih navajamo dudu imitujoče kvinte v drugi pesmi, pisane v ognjevitem plesnem tempu. Zelo fino zna zbor uporabljati Emil Adamič; opozarjamo na nekatere zvočne efekte v zboru. Vragova nevesta, ki mika tudi s strani tekstove podlage. Anton Lajovic nas je prevzel s Scherzom: Zlato v Blatni vasi in drugim zborom iz cikla: Koledniki. Janko Ravnik gre v dveh svojih ženskih zborih s klavirsko spremljavo po potih impresionizma, in upamo si trditi, da je znal tu prevrednotiti romanske vplive v lasten izraz močnega razpoloženja in jasne forme. Njegova Zimska pesem je spadala k najboljšemu, kar smo čuli. Končno omenjam še Stolcer-Slavenskega, ki stilizira pobožnost Romarske popevke v neprisliljeno kontrapunktiko. Dalje tonsko-slikoviti eksperiment M. Kogoj: Vrabci in strašilo in Venec srbskih narodnih pesmi St. Mokranjca.

Kot reprodukcijski korpus so nastopili jugoslov. učitelji v ženskem in mešanem zboru izborno pripravljene in posebno s strani ritmične točnosti, dinamičnega nasprotja in izdelave melodične fraze, na zelo lepem nivoju. Ni mogoče zatajiti, da težja mesta niso imela one intonacijske čistosti in zanesljivosti, ki jo morda zahtevajo, tudi celotni zvon ni bil vselej dosti poln, vendar ti pomanjkljaji ne morejo nikakor zmanjšati brezdvomne kvalitete zboru. Zbor je bil dirigitiran z gorečnostjo od nadarjenega dirigenta Sr. Kumara, težaven sopranski solo je z uspehom pela gđc. Anica Meze. Koncert, ki je bil otvoren z državnimi himnami češkolovaško in jugoslovensko, je zbral nebrojne prijatelje Jugoslavije in praško jugoslovensko kolonijo. Njegov bučen uspeh je svedočil o simpatijah, s katerimi je bila pri nas sprejeta jugoslovenska umetnost pa tudi njeni navdušeni interpretatorji. — jbl —

PEVSKI ZBOR UDRUŽENJA JUGOSLOVENSKEGA UČITELJSTVA V BRNU.

Jugoslovenski pevci so po koncertih v Pragi in drugih mestih republike priredili koncert v našem mestu dne 3. aprila. Spored je bil isti kot v Pragi in zato bi bilo odveč znova o njem obširno pisati. Iz predvajanih točk so v Brnu najbolj ugajali Kogojevi:

Vrabci in strašilo, Lajovicve; Zabe, predvsem pa Ravnikove; Zimska pesem in Kmetiška; to zadnje točko so morali celo ponavljati. Tudi Brno je znalo prav ceniti prijeten, neprisliljen zvon zborovega korpusa, ki je lepo discipliniran in poje z navdušenjem; ravno tako je bila priznalno ocenjena zanimivost in plemenitost izvajanih skladb, v katerih prevladuje ljudska pesem neposredno ali pa vsaj po raznih harmonizacijah (uredbah). Pazljiv in vnet poslušalec ni mogel prezreti nežne žalosti in fine otožnosti v številnih prikazih jugoslovenskih gostov, ki so bili poplačani z iskrenimi in pristranimi sprejemi krasno napolnjene dvorane.

Ob začetku drugega koncerta so pozdravili ljube jugoslovenske goste zastopniki naših pevskih in drugih društev. Otvorili so ta pozdrav zastopniki mesta Brna, pod čigar protektoratom se je vršil koncert; dalje so izrazili pozdrave tudi Čsl. jugosl. liga, Pevsko udruženje mor. učiteljev, Zbor mor. učiteljev, društvo »Opus«, akad. društvo Jugoslavija itd. Vsi so prinesli lavorike in krasno cvetje. Poudarjali so vsi, da ne sprejemajo v svoji domovini jugoslovenskih pevcev kot goste, temveč kot svoje najboljšje brate. In iz njih kulturnih in umetniških uspehov čutijo pristno veselje tudi oni sami (Čehi). Bil je to lep in pristrčen večer, kateremu so novi prostori na Stadin dali krasen okvir. »Živelci«.

Nove knjige.

—k »Ženski List«, mjesečnik za modu, zabavu i kućanstvo, za mesec april 1930. Uprava »Ženski List«, Zagreb, Samostanska ul. 2/I.

—k Bez velikih troškova i mnogo posla može svaka žena, domaćica i majka, da svojim rubeninu nabavi i izveze. Treba samo da se pretplati na ukusni naš stručni list »Vežilja«, mjesečnik za ručni rad i u njemu će naći upute u sve vrste ručnog rada, koji može primijeniti na rubeninu, na zastore, na stolnjake i uopće na svaki komad koji u jednom domu služi bilo u praktične bilo u ukrasne svrhe. »Vežilja« se uz 3 mjesečnu pretplatu od 30 Din naručuje: Uprava »Vežilja«, Zagreb, Samostanska 2/I.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par, Najmanjši znesek Din 5.—

Solskim vodstvom se priporoča restavracija »Soča« v Ljubljani, Sv. Petra cesta 3, kjer dobi šolska mladina za majniške izlete kosilo po 6 Din. Javiti v dopisnico.

Javna kuhinja, Ljubljana, Miklošičeva cesta, priljubljena gostilna za šolske izletnike. Kosilo 6:30 Din ali 9:30 Din ali 11:30 Din. Večerja 4:30 Din ali 5:30 Din. Večje število udeležencev naj se prijavi poprej.

Posečajte hotel Mariborski dvor, Andrej Oset — kopalnice, klubove sobe, prenočišča, garaže.

18 Din likanje moške, damske obleke. Gg. čitateljcam in čitateljem se za likanje, čiščenje, popravljanje tudi obračanja gasderobe priporoča: Wallet Express, Ljubljana Stari trg 19.

IZDELOVANJE DAMSKE IN MOŠKE KONFEKCIJE
„ELITE“
D. Z. O. Z.
LJUBLJANA
PREŠERNOVA ULICA 9
prodaja
damske, moške in deške konfekcije.
NA DEBELI NA DROBNI
PRIVORSTNO IZVRŠEVANJE PO MERI

Priporočamo Vam
PUCH KOLESA
ki so vedno najboljša!
Dobe se po solidni ceni, tudi na obroke, le pri trvdki
IGN. VOK
LJUBLJANA — NOVO MESTO

Pohištv
za opremo stanovanj in pisarn
Ivan Dogan
Ljubljana, Dunajska cesta št. 17
Ustanovljeno 1872. Telefon 32-61

★
L. MIKUŠ
LJUBLJANA
MESTNI TRG št. 15
DEŽNIKI
Na malo. Na veliko.
Ustanovljeno leta 1839.
Telefon šte. 222.
★

Najnovejši modeli.
Oglejte si igračne in otroške vozičke, triciklje, holenderje, male avtomobile, šivalne stroje, najnovejša dvokolesa, pnevmatiko itd. Velika izbira. Prodaja na obroke. Ceniki franco. »TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Milijoni ljudij
po vsem svetu nosijo leto za letom dobre **Palma**-podpetnike.
Ljudje današnjih dni ne hodijo več na usnjenih podpetnikih. Preudarni in napredni hodijo po elastičnih, dobrodejnih **Palma**-podpetnikih.
Palma so za vsakega pešca dobrota, trajajo dalje kakor najboljše usnje in so danes poceni tako, da si jih lahko kupi vsakdo, reven ali bogat.
Kar smatrajo milijoni ljudi po vsem svetu za dobro in praktično, to polzku-site tudi Vi. Se danes naj Vam Vaš čevljar nabije dobre **Palma**-podpetnike, iz preudarnosti in varčnosti! Za nasvet boste hvaležni.
PALMA

Učiteljstvo 10% popust!
ŠTERK nasl. MILOŠ KARNIČNIK, LJUBLJANA, STARI TRG 18
Bluze, damsko in moško perilo, torbice, flor nogavice, rokavice, kravate, naramnice, palice itd. si najugodnejše nabavite pri